

BIJLAGE 3

Toets Flora- en faunawet

Quicksan FF-wet voor uitbreiding van een melkveebedrijf te Hijum.

*b*uro *b*akker adviesburo voor ecologie

Quickscan FF-wet voor uitbreiding van een melkveebedrijf te Hijum.

Status

Definitief

Datum

10 november 2015

Handtekening

Matthijs Bokje

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Methode	5
1.4 Plangebied	6
1.5 Voorgenomen ontwikkeling	7
2 Flora en fauna op de locatie: voorkomen, effecten en vervolg	9
2.1 Flora	9
2.2 Vogels	9
2.3 Vleermuizen	10
2.4 Overige zoogdieren	10
2.5 Reptielen en amfibieën	11
2.6 Vissen	11
2.7 Overige soorten	12
2.8 Licht beschermde soorten	12
3 Conclusie	13
3.1 Samenvatting beschermde soorten	13

3.2	Samenvatting effecten en vervolg	13
-----	----------------------------------	----

4	Literatuur en bronnen	15
---	-----------------------	----

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Maatschap Alkemade is voornemens haar melkveehouderij aan de Mieddyk in Hijum (gemeente Leeuwarderadeel) uit te breiden. De ligboxstal wordt verlengd en er worden voor de uitbreiding nieuwe sleufsilo's aangelegd. Tevens wordt een tweede bedrijfswoning gebouwd en wordt erfbeplanting aangebracht in de vorm van elzen en fruitbomen. Effecten op beschermde flora en fauna als gevolg van de gewenste ontwikkeling, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Buro Bakker is gevraagd om middels een verkennende toetsing (quickscan) eventueel aanwezige beschermde flora en fauna in beeld te brengen en de effecten van de gewenste ontwikkeling op deze soorten te beoordelen.

Met de quickscan wordt eenduidig in beeld gebracht of en welke beschermde soorten in het plangebied aanwezig kunnen zijn. Indien de gewenste ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten voor deze soorten, leidt de quickscan tot aanbevelingen voor vervolgstappen. Het uiteindelijke doel is het afstemmen van de ontwikkeling op de aanwezigheid van beschermde soorten, zodat gewerkt wordt binnen de kaders van de Flora- en faunawet.

1.2 Wettelijk kader

De Nederlandse natuurwetgeving is gebaseerd op de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. De soortbescherming is hierbij uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt een aantal veelal zeldzame of kwetsbare planten- en diersoorten. Relevant zijn in het kader van deze quickscan vooral de bepalingen die van toepassing zijn op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. De Flora- en faunawet is overal in Nederland van toepassing, ongeacht het type of de omvang van de werkzaamheden of activiteiten.

Er worden in de Flora- en faunawet drie verschillende beschermingsniveaus gehanteerd: een lichte, een matige en een zware bescherming. Voor soorten met een lichte bescherming geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen. Bij matig en zwaar beschermde soorten zijn mitigerende maatregelen van toepassing als effecten van de gewenste ontwikkeling niet uitgesloten kunnen worden. Dit betekent dat ontwerp, planning en/of uitvoering afgestemd moeten worden op de beschermde soorten, zodanig dat de functionaliteit van de verblijfplaats van deze soorten behouden blijft. Een ontheffingsprocedure treedt in werking als mitigatie niet mogelijk is.

1.3 Methode

Om een indruk te krijgen van de (potentiële) natuurwaarden is op 15 oktober 2015 een veldbezoek gebracht. Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Voor de beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten zijn daarnaast de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst). Daarnaast zijn inschattingen gemaakt van het (mogelijke) voorkomen van beschermde soorten op basis van terreinkenmerken en expert judgement.

1.4 Plangebied

De melkveehouderij is gelegen aan Mieddyk 5 in Hijum (gemeente Leeuwarderadeel). Dit is op enige afstand van de bebouwde kom van het dorp Hijum, in zeer open agrarisch landschap. De bodem is voedselrijk en bestaat in dit deel van Friesland uit zeeklei.

Figuur 1 Ligging van de melkveehouderij inclusief uitbreidingslocaties aan de zuid-, oost- en westkant geel omkaderd.

Op het erf is aan de oostkant erfbeplanting aanwezig in de vorm van (fruit)bomen en andere opgaande vegetatie. Aan de noordkant van de bebouwing is het erf verhard, aan de zuidkant grenst het aan agrarische grond.

Figuur 2 Impressie van het plangebied. Links: Bouwlocatie bedrijfswoning, Rechts: Te verlengen ligboxstal.

1.5 Voorgenomen ontwikkeling

Figuur 3 *Nieuwe situatie. Tekening: Sjouke Hiemstra Bouwkundig Bureau.*

De werkzaamheden zijn weergegeven in figuur 3 en bestaan globaal uit:

- Het verlengen van de bestaande ligboxstal;
- Het graven van nieuwe sleufsilos;
- De bouw van een tweede bedrijfswoning;
- Het graven van nieuwe sloten;
- Het aanbrengen van erfbeplanting in de vorm van bomen en struiken.

Er worden geen sloten gedempt, bomen gekapt of bebouwing gesloopt.

2 | Flora en fauna op de locatie: voorkomen, effecten en vervolg

In de paragrafen 2.1 tot en met 2.7 wordt de (mogelijke) aanwezigheid van zwaar en matig zwaar beschermde flora en fauna besproken. De mogelijke aanwezigheid van deze soorten kan leiden tot de aanbeveling voor vervolgonderzoek of tot een mitigatieopgave. In paragraaf 2.8 wordt ingegaan op de aanwezigheid van licht beschermde soorten. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepaling. Tevens worden de effecten beoordeeld die de voorgenomen ontwikkeling heeft op beschermde flora en fauna.

2.1 Flora

Voorkomen

Op het erf en op de uitbreidingslocaties is alleen algemene, onbeschermde flora aanwezig. Het betreft veelal gecultiveerde soorten. Daartussen groeien algemene kruiden als Vogelmuur, havikskruid, Kruipende boterbloem en Kropaar. Voor beschermde flora ontbreekt geschikt biotoop. Het voorkomen kan daarmee worden uitgesloten.

Effecten en vervolg

Beschermde flora is niet aanwezig, ook ontbreekt geschikt habitat. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

2.2 Vogels

Voorkomen

Jaarrond beschermde soorten

Bij het veldbezoek werd een jagende Havik waargenomen. Het vrouwelijke dier sloeg een Turkse tortel en rustte vervolgens met haar prooi in een boom op het erf. Een horst werd niet aangetroffen in de bomen op het erf. Horsten van andere roofvogels of uilen en nesten van Roeken werden eveneens niet aangetroffen.

De huidige bedrijfswoning biedt potenties voor jaarrond beschermde nesten van Huismussen en mogelijk ook van Gierzwaluwen. De woning wordt echter niet gesloopt dus de nesten blijven behouden. In de uit te breiden ligboxstal zijn geen potenties aanwezig voor nesten van Huismussen.

Algemene broedvogels

In de bomen en andere opgaande vegetatie kunnen diverse nesten van algemene broedvogels aanwezig zijn. In de bomensingel aan de oostkant van het erf werd een Torenvalk op een oud Kraaien- of Eksternest waargenomen. Andere vogels die in het broedseizoen op het erf tot broeden kunnen komen zijn soorten als Winterkoning, Spreeuw, Koolmees, Merel, Roodborst, Heggenmus, Houtduif etc. Bij het veldbezoek waren grote groepen Spreeuwen en Stormmeeuwen op en nabij het erf aanwezig. Dit betroffen allemaal overwinterende en pleisterende dieren. De agrarische percelen zijn is zeer beperkte mate geschikt voor broedende weidevogels als Wulp, Kievit, Gele kwikstaart en Graspieper.

Effecten en vervolg

Vanwege de (mogelijke) aanwezigheid van nesten van algemene broedvogels in het broedseizoen dient gestart te worden met de werkzaamheden buiten het broedseizoen. Verstoring of vernieling van in gebruik zijnde nesten is streng verboden en hiervoor wordt geen ontheffing verleend. Het

broedseizoen loopt voor de (mogelijk) aanwezige soorten van maart tot half augustus. Door buiten het broedseizoen te starten met het werk zullen vogels op plekken waar veel verstoring is niet gaan broeden. De dieren zullen hun nest elders maken. Op deze manier wordt voorkomen dat in gebruik zijnde nesten alsnog verstoord worden.

2.3 Vleermuizen

Voorkomen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van zwaar beschermde vleermuizen kunnen aanwezig zijn in de huidige bedrijfswoning. In de uit te breiden ligboxstal kunnen verblijfplaatsen worden uitgesloten door het ontbreken van geschikte holtes en spouwmuren. In de bomen werden geen geschikte holtes aangetroffen.

Belangrijke vliegroutes

Vliegroutes binnen het plangebied kunnen worden uitgesloten. Er zijn geen lijnvormige elementen aanwezig. De bomenlaan aan de oostkant is te kort, sluit niet aan op andere lijnvormige elementen en verbind bovendien geen verblijfplaatsen met foerageergebied

Belangrijk foerageergebied

Het is aannemelijk dat het plangebied dient als foerageergebied voor vleermuizen. Echter betreft dit geen essentieel foerageergebied. Er is voldoende soortgelijk foerageergebied in de directe omgeving en door de werkzaamheden zal geen afname van functioneel foerageergebied optreden.

Effecten en vervolg

Negatieve effecten op vleermuizen kunnen worden uitgesloten. De mogelijke verblijfplaatsen in de huidige bedrijfswoning zullen niet worden vernield bij de werkzaamheden. Vervolgstappen zijn derhalve niet aan de orde.

2.4 Overige zoogdieren

Voorkomen

Op het erf werden diverse sporen van de matig zwaar beschermde Steenmarter gevonden. Het ging met name om prooiresten en uitwerpselen (fig. 4) , en her en der prenten. Het is aannemelijk dat het dier één of meerdere verblijfplaatsen op het erf heeft. Bij het veldbezoek werden geen verblijfplaatsen gevonden maar deze zijn vaak goed verstopt en zeker op boerenerven met veel opslag etc. moeilijk te vinden. Verblijfplaatsen van Steenmarters bevinden zich bijvoorbeeld onder bebouwing, in daken, op zolders, tussen spouwmuren en in takkenhopen. Op de locaties waar werkzaamheden plaats zullen vinden werden geen verblijfplaatsen aangetroffen.

Voor de zwaar beschermde Waterspitsmuis ontbreekt geschikt leefgebied. De aanwezige sloten zijn erg voedselrijk en bovendien dichtgegroeid met kroosachtigen.

Andere zoogdieren met een matig zware of zware bescherming kunnen op voorhand worden uitgesloten. Deze komen niet in de omgeving voor en bovendien ontbreekt geschikt leefgebied.

Figuur 4 Aangetroffen prooi van Steenmarter met daarbij uitwerpselen.

Effecten en vervolg

Verblijfplaatsen of vast leefgebied van matig of zwaar beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aanwezig op de locaties waar werkzaamheden plaatsvinden. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

2.5 Reptielen en amfibieën

Voorkomen

Zwaardere beschermde amfibieën en reptielen vinden binnen het plangebied geen geschikt habitat en komen bovendien niet voor in de nabije omgeving (www.ravon.nl).

Effecten en vervolg

Reptielen en amfibieën met een juridisch zwaardere bescherming zijn niet aanwezig. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

2.6 Vissen

Voorkomen

In de sloten werd alleen de algemene en onbeschermde Tiendoornige stekelbaars aangetroffen. Het voorkomen van beschermde vissen kan op basis van biotoopkenmerken en verspreidingsgegevens worden uitgesloten.

Effecten en vervolg

Beschermde vissen zijn niet aanwezig in het plangebied. Effecten en vervolgstappen zijn derhalve niet aan de orde.

2.7 Overige soorten

Voorkomen

Het voorkomen van overige soorten met een juridisch zwaarder beschermingsregime (libellen, dagvlinders en andere ongewervelden) kan op voorhand worden uitgesloten. Voor deze soorten is geen geschikt leefgebied aanwezig of zijn op basis van verspreidingsgegevens uit te sluiten.

Effecten en vervolg

Effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

2.8 Licht beschermde soorten

Voorkomen

In het plangebied is mogelijk of waarschijnlijk leefgebied aanwezig voor een gering aantal licht beschermde soorten. Het betreft de volgende soorten:

- Zoogdieren: Veldmuis, Bosmuis, Huisspitsmuis, Mol, Egel, Haas;
- Amfibieën: Bastaardkikker, Gewone pad, Kleine watersalamander.

Effecten en vervolg

De negatieve effecten op licht beschermde planten en dieren leiden niet tot het vernietigen van hele populaties. Het betreft allemaal algemene soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling. Schade aan soorten waarvoor een vrijstelling geldt voor de Flora- en faunawet hoeft niet te worden gecompenseerd. Op deze soorten is de zorgplicht wel van kracht (artikel 2 Flora- en faunawet).

3 | Conclusie

3.1 Samenvatting beschermde soorten

Op basis van de quickscan kan met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna het volgende worden geconcludeerd:

- Op diverse plekken op het erf zijn (potenties voor) nesten van algemene broedvogels aanwezig;
- De matig zwaar beschermde Steenmarter heeft hoogstwaarschijnlijk verblijfplaatsen op het erf en in ieder geval vast leefgebied;
- De aanwezigheid van overige beschermde soorten heeft uitsluitend betrekking op soorten met een licht beschermde status en algemene soorten waarop de zorgplicht van toepassing is.

3.2 Samenvatting effecten en vervolg

Algemene broedvogels

- Vanwege de (mogelijke) aanwezigheid van nesten van algemene broedvogels op het erf dient gestart te worden met de werkzaamheden buiten het broedseizoen;
- De vogels komen zo niet tot broeden op plekken met veel verstoring;
- Het broedseizoen omvat globaal de periode van maart tot half augustus.

Steenmarter

- Verblijfplaatsen van de Steenmarter zijn niet aanwezig op de locaties waar werkzaamheden plaatsvinden;
- Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Zorgplicht

- De zorgplicht bepaalt dat men wilde planten en dieren zo min mogelijk schade dient te berokkenen.

4 | Literatuur en bronnen

- *Bos, E., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay en I. Wynhoff (De Vlinderstichting) (2006); De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.*
- *Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) (2009); De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal natuurhistorisch museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.*
- *Dietz, C., Von Helversen O. & D. Nill (2011). Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion, Utrecht (vertaling vanuit het Duits).*
- *DR-loket (2009); Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten Flora- en faunawet.*
- *Kapteyn, K. (1995); Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.*

Websites: , www.zoogdiervereniging.nl, www.ravon.nl,
www.vogelbescherming.nl, www.sovon.nl

Colofon

Opdrachtgever

Pietersma en Spoelstra

Contactpersoon

Drs. J. Takkebos

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9

Postbus 10034 | 9400 CA Assen

T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl

www.burobakker.nl

Projectleiding

Ir. M.S. van Kerkvoorde

Rapportage

Ing. M.W. Bokje

Veldwerk

Ing. M.W. Bokje

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2015); Quickscan FF-wet voor uitbreiding
van een melkveebedrijf te Hijum. Rapport P15227, As-
sen.

Foto's: M.W. Bokje